

SPOMINSKA PROSLAVA V ČAST ŽRTVAM KOMUNISTIČNE REVOLUCIJE

Zedinjena Slovenija je v nedeljo, 3. junija, povabila rojake v Slovensko hišo na Spominsko proslavo v čast žrtvam vojne in komunistične revolucije na Slovenskem.

Slovesnost je začela s sv. mašo v cerkvi Marije Pomagaj, katero je daroval delegat slovenskega dušnopastirstva v Argentini č.g. dr. Jure Rode s somaševanjem č. g. Francija Cukjatija. Dr. Rode nas je spomnil zakaj je prav, da se vedno spominjamo po vojni pomorjenih domobrancev in vseh žrtv komunistične revolucije. Sv. mašo je daroval za pokojne žrtve revolucije in v zadoščenje za vse hudo, storjeno v tistih letih. Med sv. mašo je pevski zbor iz San Justa pod vodstvom prof. Andrejke Selan Vombergar pel Vodopivčevo latinsko mašo sv. Katarine in pripomogel k lepoti in slovesnosti bogoslužja.

Sledil je poklon pred spomenikom padlim domobrancem. Predsednik Zedinjene Slovenije, inž. Jure Komar in predsednik Mladih organizacij, Marjan Vombergar, sta ob spremstvu bivših domobrancev položila pred spomenikom venec rož. V spomin na obletnico prihoda v Argentino je bila otvorjena spominska plaketa z naslednjim napisom: »Slovenci v Argentini v poklon slovenskim domobrancem in žrtvam komunizma ob 70. obletnici prihoda v Argentino. Nad nami žari vaš zgled! Junij 2018«. Nato je Franci Žnidar s trobento pozval k molku, dr. Jure Rode pa je vodil molitve za rajne. Navzoči so po tem zapeli »Mi Legijonarji, mi domobranci«.

Po končanem petju je zbrane rojake nagovoril bivši domobranec g. Bine Magister, kot eden od preživelih domobrancev iz koncentracijskega taborišča v Kranju. Prebral je misel škofa Gregorija Rožmana, ki jo navaja Alojzij Geržinič v knjigi »Od Save do Srebrne reke«. Škof Rožman je 4. junija 1950 rekel: »Kri naših mučencev bo

Slike Marko Vombergar

našemu narodu v vstajenje, ne v smrt, v osvojenost, ne v suženjstvo, v zaslužnje, ne v kazen – ampak v končno odrešenje.»

Spominska proslava se je nadaljevala v dvorani Škofa Rožmana. Slavnostni govor je imel inž. Jože Lenarčič in je v celoti objavljen. Sledila je uprizoritev spominskega venca v besedi in pesmi z naslovom »Vedno bo živel vaš svetli lik«, po zamisli in v režiji Dominika Oblaka. V uvodu so bile podane vodilne

misli: »Da vemo kam gremo, je bistveno vedeti od kod prihajamo, kateri je naš izvor. Spominjamo se medvojnih in povojnih žrtev komunističnega nasilja. Vse žrtve in kri naših mučencev niso bile zaman. Iz njih so črpali naši starši v izgnanstvu, v zdomstvu. Na tej podlagi skušamo tudi mi graditi boljši svet za poznejše rodove.«. Na odru so se predvajale slike, ki so nas popeljele od časa med vojno v Sloveniji, do današnjih dni v Slovenski hiši.

Naslednja besedila so recitali: Gabi Bajda Križ, Pavel Grohar, Lučka Jereb Oblak, Viki Selan in Aleks Zarnik: Uvodne besede (M. Jereb Batagelj), Znamenje, Zadnji pozdrav (F. Papež), Doma (F. Balantič), Roža gozdovi in svet (M. Powlikowska), Vetrin (K. Mauser), Trije so odšli (I. Korošec), Umrli smo (Janko), Možu v spomin (F. Reja) in Spomenik (M. Rus). Različne prizore je povezovala pesem »Kam so šle vse rožice?« v priredbi Marjanke Grohar. Kam so šla dekleta, kam fantje, kam vojaki, kam grobovi? »Kdaj bomo izvedeli?« so spraševali Aleš, Marjanka, Nevenka in Tomi Grohar, Karolina in Tomi Kenda ter Tatjana in Matjaž Rožanec. Za instrumentalno spremljavo sta poskrbela Matjaž Rožanec s kitaro in Luka Kenda s klaviaturo.

Akademijo so izvedli člani Slovenske Pristave, odrski prostor je pripravil Andrej Golob, za ozvočenje je bil odgovoren Audio Pristava. Za luči je poskrbel Aleks Šuc.

Za konec so vsi navzoči stoje zapeli domobransko himno Oče, mati.

V dvorani Škofa Rožmana je bila na ogled zbirka 23 slik pod naslovom »Resnica prihaja na dan« slikarja Ivana Bukovca. Umetnik razlaga da je zbirka nastala: »Ob pretresljivem doživetju obiska Kočevskih gozdov, ob ogledu brezen in jam ter ob branju in poslušanju pričevanj članov komisije za raziskavo množičnih grobišč pobitih brez sodbe med drugo svetovno vojno in po njej«. O njej pravi, da »Zbirka slik ni dokončana, tako kot v Sloveniji ni končano iskanje resnice; nadaljuje se, kot se nadaljuje naše življenje, zaznamovano s to strašno, v domovini zamlčano resnico. Končana bo, ko bomo, Bog daj, vsi doživeli spravo v resnici in pravici.«

V.K.R.

GOVOR JOŽETA LENARČIČA

Dragi rojaki,

Letos slovenska skupnost praznuje 70 let delovanja v Argentini, 70 let odkar smo začeli z organiziranim delom, kot priseljenci, izseljenci in preživeli največje morije slovenske zgodovine. Že 70 let se dobivamo vsak junij, da se poklonimo časti in pogumu tistih tisočih mučnikov, ki so dali svoja mlada življenja za zelo preprosto načelo: zvestoba Bogu in našim koreninam. Dolga leta smo bili skoraj edini, ki smo se jih spominjali. Nič od tega, kar nas povezuje kot skupnost, poleg vere do Boga, nima toliko pomena, kot ta slovesnost, ki nas danes tukaj združuje. Nismo samo politični emigranti, kot radi govorijo v Sloveniji, smo preživeli, ker volja revolucionarjev je bila, da uniči vse naše družine. Ne smemo pozabiti, da je čudež, da smo danes lahko tukaj. Nismo samo politični emigranti, šlo se je za še višje vrednote.

Vse ima svoj smisel v božjih načrtih. Tukaj so naši starši zgradili takorekoč zavetje za spomin tega poglavja zgodovine, ki ga Slovenija še vedno ne priznava. Oživljamo ta spomin in čakamo, da bo v naši domovini konec tiranije dedičev groze. Slovenija je izjema v

Evropi, je kraj, kjer uradna zgodovina 73 let po koncu druge svetovne vojne ostaja farsa. Eden izmed redkih krajev v Evropi, kjer se pri raziskovanju zgodovine odlaga z znanstveno kritično analizo. Dokazi niso bili analizirani, dokumenti so bili bodisi zapostavljeni, bodisi uničeni, priče so pa bile označene za nepomembne. Leta 2008 je bil ustanovljen Študijski center za narodno spravo. Sestavljen je predvsem iz mladih zgodovinarjev, ki so začeli objavljati pravo zgodovino pri čemer so seveda naleteli na velike težave s strani stare strukture. Prav je, da se zavedamo pomembnosti tega začetka. Čeprav bi raje videli, da bi se center imenoval Študijski center za popravilo sodobne zgodovine, ker se me beseda sprava malo bega – kaj ima sprava skupnega s študijem zgodovine? Ali je potrebna sprava s pravo zgodovino? Resnica, ki izhaja iz dokazov, ne bi smela nikogar spravljati v zadrego – ali je potrebna sprava, da se o njej lahko spregovori?

Kljub temu, 73 let po uvodu totalitarizma v Sloveniji, mora resnica prositi za dovoljenje, da se o njej spregovori. Uradna slovenska zgodovina zaenkrat samo ponavlja stare

in ponarejene zgodbe. Ne analizira najbolj osnovnih dokazov o tem, zakaj so nekateri med vojno nosili slovensko zastavo na svojih kapicah in kranjskega orla na rokavih, medtem ko so drugi nosili rdečo zvezdo, vsiljen simbol, ki ga takrat nihče ni dodobra razumel. Prav tako ne analizirajo očitnih podrobnosti kot dejstvo, da so nekateri pri pet-

ju izgovarjali Dom, Narod, Bog, očetnjava, medtem, ko so drugi opevali Tita in Stalina, dve osebnosti, ki sta bili takrat popolnoma neznani slovenskemu narodu. Ne omenja se v učbenikih, zakaj se je večina kmetov uprla NOB-u in se prav tako ne analizira spora o katerem vsi vemo, in katerega je priznal sam maršal Tito leta 1978: sodelovanje med partizani in Nemci, da bi uničili četnike. Konec koncev slovenski zgodovinarji prav tako ne analizirajo sprožilca spora, ki je bilo dejstvo, da je komunistična partija na smrt obsodila vse, ki niso priznali njihovega monopola pri vodstvu upora proti okupatorju. Edini cilj komunistične revolucije je bil viden vsem že od začetka, namreč notranji boj za oblast in likvidacijo vseh, ki bi se temu uprli. Tega se v Sloveniji še vedno ne sme izreči. Naši junaki so se uprli tej prevzetnosti. Kaj je potrebno, da lahko razumemo te preproste podatke vsakdanjega življenja med vojno? Zaenkrat je sprava nepogrešljiv pogoj postopnosti, bolj je pomembna od tiste resnice, ki vpije od 600 morišč.

Nadaljuje na strani 2

Ta paradoks z zgodovino sem doživel tudi sam. Nekaj let nazaj je študent iz Ljubljane zvedel za mojo knjigo in me kontaktiral. Hotel je pisati diplomu o nas, »političnih migrantih«. Pomagal sem mu in mu povedal, kje lahko najde material. Minilo je več mesecev in sem mu pisal, da bi ga vprašal, kako napreduje z diplomsko nalogo. Povedal mi je, in se pri tem izgovarjal, da je spremenil temo. Njegov mentor mu je namreč svetoval, naj raje zamenja temo. Ta mladi študent je ubogal svojega profesorja in zamenjal svoj poklic za oceno na fakulteti. Lahko se vprašamo: kako se bo o tem zgodovinskem obdobju govorilo v prihodnosti? Z mladimi zgodovinarji, kot je ta, se ne bo kaj preveč spremenilo. Ta izmišljotina, ki jo v domovini označujejo za zgodovino, pisano s strani fanatičnih privržencev, še vedno ostaja uradna zgodovina. Naši mučenci, ki se jih spominjamo tukaj, in ki so se uprli tej protidomovinski revoluciji, so enostavno bili označeni za izdajalce. To je izgovor, ki so ga izislili, ker ne morejo drugače razložiti dejstva, da narod ni želel komunizma. Uradna zgodovina ne razlaga, zakaj je komunizem moral pomoriti toliko Slovencev, zato da je lahko uvedel socialistični raj. Bil sem v Sloveniji po tem, ko so podrli zidove Hude jame. Obiskal sem to jamo in se potem pogovarjal s nekaj ljudmi o tem, predvsem s Slovenci s poklici. Presenečeno so me pogledali, niso vedeli o tem odkritju in kar je slabše, ni jih zanimalo. Novica, da je po vojni na tisoče Slovencev umiralo po več dni znotraj nekega rudnika, se jim ni zdela pomembna.

Mi, ki živimo 12 tisoč kilometrov stran od Slovenije vemo, Slovenci v domovini pa ne vedo o tem, zgodovina jim ni o tem nič pripovedovala, zato ne morejo tega razumeti, zato tudi ne morejo sočustvovati. Za Slovenijo ta tragedija ni obstajala. Velika zmaga revolucionarne strahovlade je bila skrivanje svojih pokolov in razglašanje, da so sami bili heroji boja proti okupatorjem. Gre za cinično in sprijeno zgodovino.

Po koncu vojne se je Evropa učila od svojih grozot, začela je graditi prihodnost z dostojanstvom in je obsodila vse tri režime, ki so uničili na milijone domov: nacizem, fašizem in komunizem. Civilizirana Evropa je odplačala vse svoje dolgove s to sramotno preteklostjo, zato da je lahko mirne vesti odkorakala v prihodnost. Seveda, ta Evropa ne vključuje Slovenije, kjer se še vedno praznuje eno izmed teh tiranij. Vsak 27. april se praznuje začetek komunistične revolucije. To je sramota, ki se jo težko razume. Nekaj dni nazaj je ljubljanski župan izjavil, da dokler bo on na tem mestu, se bo v Ljubljani še vedno poslušalo Hej brigade. To je zmagoslavni spreved slovenskih boljševikov, teh, ki so pomorili na deset tisoče svojih sorojakov samo zato, ker so ti postavljali pod vprašaj njihovo krvavo revolucijo. Predsednik Zveze borcev, Janez Stanovnik, je javno priznal "Bile so likvidacije iz političnih razlogov; pa še to: da je partizanstvu šlo za komunistično revolucijo". A potrebujemo še kaj, da spremenimo uradno zgodovino? A kljub temu te stvari ne vzbujajo radovednosti pri večini intelektualcev in slovenskih zgodovinarjev. Ti revolucionarji so po svoje in s težko roko oblikovali zgodovinarje, študente, voditelje, sodnike in novinarje.

Vsako leto se zbiramo tu, da zahtevamo pravico in poštenost zgodovine. Kljub temu naši junaki, ti mladi, ki so se uprli komunistični prevzetnosti, večinsko kmetje, presegajo zgodovino. Te spominske slovesnosti delamo zase, to vemo. Oni tega ne potrebujejo, saj jih večina že uživa večno slavo, ki je največ, kar si lahko človek želi. Ti mladi niso vedeli nič o politiki, niso ve-

deli kdo so Tito, Stalin, Hitler ali Mussolini. Vedeli so samo to, da nagovor in delovanje komunističnih partizanov ni bilo pravično. Vedeli so samo to, da ni prav, da so pobijali naše duhovnike, učitelje, župane. Ni bilo prav, da je bil brat prisiljen umoriti brata zaradi političnih razlogov. Ni bilo prav, da so učili sovražiti tistega, ki je dosegel dobri položaj s trdim delom. Ni bilo prav, da so morali ponavljati čudna navodila iz nekega priročnika, ki ga je napisal Marx, neki tuji neznanec. Ni bilo prav, da ta oznanjen »novi red« ni poznal naše zgodovine in naših navad. Ni bilo prav, da je bilo treba sovražiti Boga.

Zgodovina mora pripovedovati o osebah. Slovenska uradna zgodovina pa ne govori o prepričanju teh oseb, ki so bile umorjene, kot da ne bi obstajale. Kako lahko potem razumemo, kar se je zgodilo? Če so za pisanje zgodovine bolj pomembne ideološke prednosti od občutenja naroda in njihove vrednote, za koga je potem napisana? Zagotovo ne za ljudi. Ne moremo zreti v prihodnost in spodbujati narodno zavest, če pri tem vlečemo za sabo laž.

V Sloveniji tisti, ki so bili pokončani nimajo glasu. Nove generacije Slovencev ne vedo, kakšni so bili, kako so razmišljali, kaj so občutili. Pisana zgodovina, jim pri tem ne more pomagati. Ampak mi dobro vemo kdo so bili. Mi, slovenska skupnost v Argentini, ne potrebujemo, da nam učbeniki zgodovine povedo, kdo so bili ti junaki. Nekaterimi izmed njimi je Bog dal, da so preživeli. Še vedno so tu, med nami. Videli smo jih med nami, vse življenje, in zato jih imamo radi, zato se jih spominjamo. Vedno jim bomo hvaležni, da so nas naučili živeti s takimi vrednotami. Prišli so praznih rok, s sabo so prinesli samo žalostne spomine in iz nič so zgradili svoje domove in vse kar vidimo tukaj okoli sebe in čigar sado ve uživamo. Veliko jih je prišlo samih in imajo danes čudovite in številne družine. Nismo jih slišali nikoli, da bi se pritoževali, ampak vedno so se trudili in garali. Videli smo jih moliti. Videli smo jih v tišini. Vedeli smo, da so molili za svoje prijatelje in sorodnike, ki so ostali v tistih breznih. Mi jih ne bomo nikoli pozabili, zato se bomo še naprej tu zbirali junija, vsako leto.

Pesnik **France Papež** je takole napisal:

*Moji prijatelji so bili iz Ambrusa,
in iz Hinj,
iz Starega loga in Šentjerneja;
spoznal sem jih tisto leto,
ki nas je družilo, v stiskah.
Malo so govorili,
nekako zavlečeno,
dišali so po zemlji;
poštenje in delo sta jih stisnila
in skrivala
za tisoč hrepenenj,
za tolikšno vero v naše.
In ko smo se razšli,
niso peli kot fantje na vasi –
čas je bil tak...
Nisem jih videl več,
dolgo je že,
a skupaj smo, še danes.*

JUNIJ, MESEC SPOMINA

Resnica o naši polpretekli zgodovini prihaja na dan.

Mislim, da je čas za novo upanje.

ZORKO SIMČIČ

Umor mojega očeta in drugih Ihancev

Prva oseba, ki so jo umorili partizani, je bilo dekle kakih 18 let, ki je delalo na občini, Biba Hribar, toda ne v našem sorodstvu.

Potem je prišel na vrsto Gnezdov ata. Ta ni imel nobenih stikov z Nemci. Cela družina (približno 11 članska) se je zaradi fašističnega poitalijančevanja preselila iz Idrije na Primorskem v Ihan, kjer so kupili kmetijo in delali na njej. Bili so tudi zavedni katoličani. Preden so ga umorili, so ga še preje mučili, privezanega k drevesu.

Zdi se mi, da je potem, prišel na vrsto naš ata, Gregor Hribar, ker je bil razgledan človek, je imel vpliv na druge ljudi in ni bil naklonjen komunistom.

Nemci so napovedali splošno (totalno) vojno za 15. maj 1943. Mamo je zelo skrbelo, kaj naj bi to pomenilo in kaj se bo zgodilo od tega dne naprej, kakor da bi imela zlo slutnjo. Ata jo je tolažil rekoč, da nima nobenega sovražnika, da je z vsemi sosedi v dobrih odnošajih, da jim je svetoval, kadar so ga kaj vprašali in da ni nikomur storil nič žalega. Da ni nobene resne skrbi, kaj naj bi se zgodilo. Pomagal in zagovarjal je pred nacisti "banditske tolpe", ki so se pojavile v naših krajih. In res, komaj pol ure tega dne (15.5.), ko smo vsi spali, so začeli butati po vratih spalnice. Pred tem so že vlomili v »delavnico« (šupo), tam izbrali nekaj železnih drogov (barretas), kar priča, da so bili zraven sosedje, ki so poznali naše prostore in orodje in vrgli s tečajev vrata v vežo. Vrat v spalnico niso mogli sneti, čeprav so zlomili debel prag iz trdega lesa, ko so z drogovi poskušali to narediti. Sedaj so se poslužili grožnje. »Če ne boste odprli, vržemo bombo v spalnico.« To je zadostovalo, da je verjetno mama odprla vrata. Poklicali so ata, naj pride ven, da bo dal nekaj informacij. Ata je bil ravno prehlajen, pa si je vseeno nataknil copate in šel iz spalnice. Da niso govorili resnice, se vidi iz tega, ker so mu rekli, da copati niso za v roso.

Potem so ga odvedli. Mama je šla navsezgodaj na nemško orožniško postajo povedat, kaj se je zgodilo, toda orožniki niso nič razčistili. Morda so celo menili, da je bil ata tudi »bandit«. Našli smo, morda naslednji dan, na oknu majhen list s kratkim sporočilom z atovo pisavo in njegovimi očali. Spominjam se samo stavka: »Govori resnico.« Vsaka sled za njim je izginila. Mama je v svoji naivnosti spraševala sosede, če kaj vedo, kje naj bi bil ata, pa so ji odgovorili, da so ga peljali na Dolenjsko, kjer ga potrebujejo. To je bila sama laž. Mama je zelo žalovala za atom, a s trdnim prepričanjem, da se bo nekoč vrnil.

Čez kakih 50 let smo zvedeli od nekaterih ljudi, kaj se je z atom zgodilo. Tukaj bom jaz po spominu opisal to tragedijo.

Ata naj bi bili peljali mimo Goropeč, hribovske kmetije, in tam rekli gospodinji, naj gre pogledat nekoga, ki ne bo več trave tlačil, pa ni hotela. Rekla naj bi bila, naj ga samo posvarijo in ne kar umorijo.

Potem so ga peljali še naprej v Matetov gozd. Ata je spoznal, kaj nameravajo z njim storiti in jim je hotel uiti, čeprav je imel zvezane roke. Na nesrečo se je spotaknil in padel, zato so ga ujeli. S sekiro so mu odsekali roke, potem so ga pa še s sekiro umorili, najbolj verjetno so mu razklali lobanjo. Baje so tam morili na ta način, da se ne bi slišalo streljanja. Ata so zagrebli le

površno, tako da so lisice raznašale kosti, kakor je rekel nek sosed. Ta je šel s svojim sinom in naložil na »grob« več zemlje ter včasih vsadila divje šmarnice. Pri umoru naj bi bila sodelovala, če nista bila kar neposredno udeležena, sosedov sin Pajer Luka - Kosov in likvidator Vinko Flerin - Malenski, sin kmeta, gostilničarja, mlinarja in žagarja. Sosedov sin Tone -Kosov- je bil moj prijatelj in smo se velikokrat skupaj igrali, njegov starejši brat Luka pa naj bi bil prisoten, če ne tudi udejanjen pri mučenju in umoru ata, čeprav smo bili z njimi v dobrih odnosih.

Proti koncu vojne naj bi se bila streljala Vinko Flerin -Malenski in Kobašon, oba komunista, kjer je obležal, smrtno zadet, Vinko Flerin.

Čez nekaj tednov so partizani pokazali svoje junaštvo, ko so ujeli dva sosedova fantiča, stara okrog 9 in 10 let, Cirila (Tončka) in Marjana Učakar. Ta dva sta nabirala v gozdu suhljad za kurjavo. Morala sta si izkopati jamo za grob v gozdu. Starejši fantič je zaslutil, kaj se bo z njima zgodilo, zato je pobegnil, mlajši pa se ni znašel ali ni mogel pobegniti in so ga tam umorili. Način umora mi ni znan. Pozneje so umorili tudi njegovega starejšega brata Ernesta, očeta so pa tudi ustrelili. Zato se je skrčena družina izselila v Avstrijo ali Nemčijo, po vojni se je pa vrnila domov.

Ugrabili so tudi g. Kralja, očeta Marije, poročene Rape in ga umorili na istem kraju kakor našega ata. Ta gospa je toliko časa poizvedovala o svojem očetu, da je končno le izvedela, kje in kaj se je z njim in našim atom zgodilo. Od tedaj naprej obiskuje oba »grobova«, nosi rože in prižiga električne svečke na obeh »grobovih«. Po skupnem dogovoru z njo in lastnikom gozda smo postavili nagrobna kamna s spominskim napisom. Vso izvedbo je imela na skrbi ta gospa Marija, ki je 14. avgusta 2015 v Ihanu umrla.

Ko so domobranci že imeli svojo postojanko v Domžalah, so prišli partizani tudi po Kokalja, doma v Biščah. Ker ni hotel iti z njimi, je rekel, naj ga kar doma ustrelijo in tako so tudi naredili. Zato sta se sinova pridružila domobrancem. Starejši sin France je bil vrnjen in umorjen, mlajši, Janez, je bil tudi vrnjen, ker pa je bil še mladoleten, so ga po treh mesecih izpustili iz Teharij. 13.12. 2013 je umrl v Argentini zadnji otrok očeta Franca, Veronika Kokalj.

Takih usod je še več. Na ihanski spominski plošči, nameščeni sredi pokopališča, je napisanih 27 imen. Na njej ni vseh partizanskih žrtev, ker sorodniki niso dovolili vključiti njihova imena, še manj pa žrtev, ki so jih utrpeli partizani.

Marjan Hribar

JUNIJ, MESEC SPOMINA

Pax optimum rerum

Spomini Tilke Jesenik na brata Franceta Balantiča, ki je 24.11.1943 umrl v plamenih državljanske vojne

Mir je najboljši od vsega. »Ni mogoče želeti miru in manj spoštovati življenja.«
(Sv. Janez Pavel II.)

Mamina pisava, njene besede, ki so padale na papir (tako čutim) naravnost iz srca, kot izbruh bolečine, notranje stiske, so s svojo preprošćino, a iskrenostjo kričale v »vojskini čas«. Nobena beseda ni omenjala krute resničnosti ne v maminem, ne v Minkinem in ne v bratovem pismu. Samo ločenost od sina, od brata, od doma je trepetala v vsaki črki na papirju. Ko danes to berem, čutim zadržane solze, grozo, ki je stiskala mamino srce ...

In tako sem se v duhu znašla tistega dopoldneva ob mami, v zaćetku marca je bilo, leta 1943. Pred mano je razgrnjena podoba našega skromnega doma, Bistrice, ki čista teče nedaleč stran in h kateri se spuščća ozka pot. Tam so hodile novotrške ženske prat v Bistrico in po njej so se vsak dan vraćale domov tudi naše race.

Da je vojna, da se na svetu dogaja nekaj hudega, sem dojemala, stara sedem let, le od daleč. Doma sem se počutila varno. Le kadar so nad nami bobnela nemška vojaška letala, težki bombniki in so tulile sirene, me je bilo neskončno strah. Takrat sem, včasih tudi sama, bežala v gozd, kjer sem iskala zavetje.

V zaćetku marca leta 1943 so pred našo hišo obležale mrtve race pod strelj lovca, ki je bil Kamničan. Z njim je bil nemški oficir, za katerega je lovec streljal race. Preprićana sem, da je ločil domaće od divjih rac, čeprav je trdil nasprotno. Nemec jih ni vzel, celo opravičil se je za neprijeten dogodek. Takrat se je tudi zame začela prava vojna. Srećala sem se s smrtjo pod strelj. Postalo me je strah, spoznala sem, da živimo v nevarnem času, da je življenje ogroženo na vsakem koraku. Mamin in atov zaskrbljen obraz me je kar naprej opominjal, da brezskrbnega otroštva ni več, ne zame in za nobenega otroka. Kljubovati usodi z otroško dušo nisem mogla, zdelo se mi je, da ne bo nikoli konca nevarnosti, ki je visela nad nami. Bala sem se vsakega novega dne.

Prišlo je bratovo pismo. Obćutki ob prejemu njegove pošte se ne dajo opisati. Vsi štirje, mama, ata, Minka in jaz, smo z nepopisnim strahom in neskonćnim pričakovanjem strmeli v list papirja, saj ga je popisala sinova oziroma bratova roka. Še je živ. Kje je? Kaj nam sporoća? Pismo je bilo cenzurirano, z nešetetimi pečati.

Konec septembra leta 1943. Potem so pisma prihajala še poredkeje. Skrb za Franceta je bila iz dneva v dan hujša. Upanje, da se bomo še kdaj videli, je počasi usihalo. Vojna je zahćevala nove in nove žrtve. Fantje so umirali na nemški fronti, kot talci, veliko ljudi je vzela noć, izginiili so, ne da bi vedeli kje in zakaj. O domobrancih in partizanih se takrat pri nas vprićo mene ni nihće pogovarjal. Bali smo se samo Nemcev, trepetali pred njihovimi izselitvami, ubijanjem talcev in zapiranjem, vedeli smo tudi za njihova taborišća ...

V Begunjah so kot talca ustrelili med drugimi tudi Benkovićevega Cirila, brata moje birmanske botre. Cela Benkovićeva družina je trepetala, kdaj jih bodo izselili, zato so precejšen del svojega imetja shranili pri nas, ker nam zaradi skromnega doma ni pretila taka nevarnost.

Minila sta dva meseca. November se je bližal koncu in z njim Francetov rojstni dan. 29. novembra 1943 bi bil star dvaindvajset let.

Stopiti v tisti november v letu 1943, čeprav samo v duhu, mi je težko. V meni se prebujata

nemir in hrepenenje s sanjami o bratu, ki me je imel rad, ki se je igral z menoj in je tudi v pis-mih pokazal, da čuti do mene posebno topel bratovski odnos.

Konec novembra leta 1943 je sosed prinesel časopis, v katerem je pisalo, da so partizani unićili domobransko postojanko v Grahovem na Notranjskem, zažgali hišo in cerkev, kjer so se ob napadu branili vaški stražarji, fantje, predvsem študentje (bilo jih je okoli trideset, partizanov pa cel bataljon), med njimi tudi mladi pesnik France Balantić, ki je zgorel »v ognju groze«, kakor je sam napovedal v svojih pesmih. Časopis smo dolgo hranili. Da bi se natanćno preprićala, kaj je v njem pisalo, sem ga zdaj iskala, a zaman ...

Takrat smo domaći izvedeli, kje je bil naš France. Kruta resnica o njegovi smrti v ognju v grahovski bitki med partizani in domobranci 24. novembra 1943 nas je za vedno zaznamovala z njegovo odloćitvijo za odpor proti komunistićnemu režimu in s tem proti OF, ki je po vojni s Komunistićno partijo prevzela oblast. Z obsodbo, da se je odloćil za »napaćno stran«, je bil po vojni izbrisan kot ćlovek in kot pesnik.

Mama je jokala ... Strmela sem vanjo, ker nisem razumela, kaj se dogaja. Da se brat ne bo nikoli več vrnil, nisem verjela. Ata se je zaprl vase. Njegov pogled je izražal eno samo globoko žalost. Kako je sestra Minka doživela najstrašnejši dan v našem življenju, si lahko samo predstavljam. Strah pred najhujšim je postal resnićnost. In potem – molk. Nihće se o tem ni na glas pogovarjal. Ata je v tovarni sodelavec škodoželjno ogovoril: »Ubili smo ti sina, ker ni bil na pravi strani ...« Rana je postajala vedno večja, srce je krvavelo in ata se je moral zaradi »bolezni srca« predćasno upokoiti. Tako se je začela po Francetovi smrti za nas kalvarija, čas tihega trpljenja, ki je po »osvoboditvi« preraslo v bolećino zaradi krivićne »obsodbe« mladega pesnika z njegovo poezijo vred.

Ob tragićni smrti našega Franceta smo bili še sredi vojne. Leta 1943 je kapitulirala Italija. Nemci so začeli s še hujšim vojaškim pohodom po okupiranih državah, iz dneva v dan je bilo več žrtev, trpljenje ljudi se je stopnjevalo. Če hoćem v svojem spominskem zapisu odkriti, kako sem doživljala tisti čas, ne najdem jasne podobe. Vem samo to, da sem hodila v nemško šolo, kjer se nismo dosti učili. Nепrestano nas je alarm preganjal iz šole, da smo bežali domov ali v zaklониšće pod Mali grad.

18. decembra 1944 je prišlo iz Ljubljane pismo, ki ga je poslal gospod France Kremžar po nekem znancu, oće prijatelja našega Franceta (oba sta med grahovsko bitko zgorela v Krajćevi hiši). Poslal nam je tudi nekaj ćlankov iz časopisov, v katerih sta bila omenjena oba Franceta, Kremžarjev in naš. Dobili smo tudi Francetovo pesniško zbirko V ognju groze plapolam, ki je leta 1944 izšla v Ljubljani, zbral, uredil in opombe je napisal dr. Tine Debeljak, pesnikov portret pa je prispeval Marijan Tršar, istoćasno je bil izdan tudi Sonetni venec s Tršarjevimi ilustracijami pri založbi Ljudska knjigarna v Ljubljani. Zaradi ilustracij je bil Marijan Tršar po vojni v Teharjah, kjer je spoznal in na lastni koži občutil nećloveško obraćunavanje z vsemi, ki so bili kakor koli povezani z »nasprotniki« revolucije.

Tilka in France

Minilo je skoraj leto dni od takrat, ko smo izvedeli, da se naš France ne bo vrnil. Ko smo dobili njegove poezije, se mi zdi, da se je med nas naselilo posebno ozraćje, specifićno v svoji lući, v kateri nam je postalo marsikaj jasno. France nam je s svojo umetniško izpovedjo pomagal preiti iz sveta groze in trpljenja v svet zunaj nas, kar morejo doseći le umetnine metafizićnih kvalitet. Iz otroštva, ki je umiralo z vojnimi dogodki, sem hitro odrasla. Razumela sem, kar so doživljali starši, s sestro sva kljub razliki v letih skupaj trepetali pred neznano prihodnostjo.

Preden se je France pridružil vaškim stražam v Grahovem, je bil interniran v Gonarsu v Italiji. Konec junija 1942 so Italijani izvedli v Ljubljani množićne ćistke. V Gonars so odpeljali tudi Marijana Tršarja, Francetovega prijatelja, ki nam je povedal, da je France trpel še posebej zaradi lakote, ker ni dobil nobenega paketa od doma. Med Italijo in Nemćijo je bila namreć zapora, zato mu nismo mogli poslati nobenega paketa, pa tudi vedeli nismo, da je v internaciji. Pisal nam je šele, ko se je vrnil v Ljubljano. Izvedeli smo tudi, da so pred tem Marijanu in Francetu ponudili, da bi France kot štipendist študiral v Neaplju orientalistiko, Marijan pa v Firencah slikarstvo, obema je bila namreć odobrena štipendija, a sta jo odklonila, ker se nista hotela vpisati v fašistićni GUF. In potem se je zgodilo, kar se je ...

Nešetokrat sem že prehodila to pot, ta del svojega življenja, ko sem se morala vživeti v odnos s svojim bratom Francetom, z bratom, ki je stopil v moj svet v zgodnjem otroštvu z vso silo najgloblje navzoćnosti resnićnega brezćasja. Da lahko prićujem o njem, prihajajo od daleć besede, ki v hipu oživijo s pravim pomenom. Ni mi pa lahko, ker je v spominih polno razpok. Iz njih v noćeh brez spanja vrejo besede, oblećene v svetlobo mladosti, bratove in ... moje. Jutro besede prešteje, jih spremeni v tišino, ki glasno odmeva v srcu do naslednje noći.

Ko sem začela pisati za zbornik, ki ga bodo izdali prizadevni kamniški »demosovci«, zvesti zagovorniki vrednot iz ćasov slovenske osamosvojitve, se nisem zavedala, da bom težko izpolnila njihova pričakovanja. Po pisanju spominov iz druge svetovne vojne, ko sem si pomagal z ohranjenimi pismi, sem nenadoma zašla v zmedo ćasa, ki me je pogoltnil vase, da sem le s posameznimi drobci iz preteklosti spet zmogla nadaljevati.

Tako, ko je bilo mogoće po konćani vojni priti v Ljubljano, se je mama odloćila, da bo šla na Francetovo stanovanje, kjer je imel sobo, preden je odšel v Grahovo. Ker takrat ni vozil ne vlak in ne avtobus, je mama prosila sosedo Pirca, Kordina po domaće, da jo pelje v Ljubljano. Seveda sem šla z njo tudi jaz, saj brez mene ni smela nikamor, to je bila moja »pravica«, ki sem si jo izborila. Že vožnja z lojtrskim vozom je bila zame posebno doživetje in tudi v Ljubljani, če se ne motim, sem bila takrat prvić. Stanovanje je bilo na Ciglarjevi ulici, to še vem in ga ni bilo težko najti. Gospodinja naju je prijazno sprejela. S soćutjem je govorila o mladem študentu, našem Francetu. Sobo, v kateri je bival France, je že pred ćasom spraznila in vse, kar je bilo njegovo, je dala v drvarnico ob hiši. Ko sva z mamo zagledali njegovo »zapuščćino«, naju je stisnilo pri srcu. Mama je ostala brez besed. Tudi jokati ni mogla, saj je solze že izjokala ... Videli sva nekaj njegovih oblaćil, razmetanih, nekdo je brskal po njih, in našli sva škatlico z njegovo birmansko uro brez verićice, ki je bila odtrgana, in orglice, ki jih je prav tako dobil za birmo. Na drugem kupu so bili ostanki njegovih knjig. Med njimi nekaj slovarjev, ućbenikov in ... nepopolna Štrekljeva zbirka Slovenskih narodnih pesmi. Druge so menda odnesli, kdo, gospodinja ni vedela, saj drvarnica ni bila za-

klenjena. To je bilo vse. Pobrali sva in zloćili v škatlo ter odnesli na voz. Pod konjskimi kopiti na makadamu še danes slišim globoko v duši zamolklo tišino zadnjega poglavja pesnikovega življenja. Življenje pesnika, ki je bil moj brat.

V Kamniku smo že prvo leto po vojni dobili gimnazijo. Bila sem med maturanti druge generacije. Leta 2014 smo praznovali šestdesetletnico mature. Ko smo pri slovenščini obravnavali slovensko književnost, nam profesorica Otilija Kalan ni nikoli omenila pesnika Balantića, tudi ob Kajuhu ne. Čakala sem, morda bo pa le z besedo omenila Balantića, saj je napisal tudi Sonetni venec. A to se ni zgodilo. Tudi sama nisem nikomur povedala, da je moj brat pesnik. Nihće od mojih sošolcev ni vedel, da sem imela brata. Ko sem bila, mislim da v šesti gimnaziji, je prišel ućit na našo šolo profesor Emil Cesar. Poklical me je k sebi in me vprašal, če sem sestra pesnika Balantića. Bila sem presrećna. Nisem mogla verjeti, da si kdo upa govoriti o njem. Kaj me je spraševal, se ne spominjam. Po tem pogovoru se me je izogibal ... Čez mnogo let, ko sem že sama ućila na osnovni šoli v isti stavbi slovenščino, mi je kolegica povedala, da se je profesor Cesar posvetil Kajuhu in da je bil »zelo kritićen« do Balantića, ker je bil domobranec. Zato tudi z menoj ni hotel imeti nobenega stika več. Drugi profesorji so bili previdni, še najbolj profesor Avguštín Lah, ki se je izogibal celo mojega priimka, zato sem bila malokdaj vprašana zemljepis.

V gimnazijskih letih sem si samo želela, da bi bil sprejet med druge pesnike, da bi se o njem pogovarjali in da bi ga tudi drugi dijaki spoznali. Ob vsaki omembi njegovega imena sem bila vznemirjena, ker sem se bala, kaj bodo povedali o njem.

Ko je bila še mama živa, ata je leta 1967 umrl, se je pri nas oglasil pesnik Jože Šmit, Francetov sošolec. Bili smo ga zelo veseli, še posebej mama. Z velikim občutkom zaradi izgube sina in brata je pripovedoval o Francetu, kako sta se v Ljubljani srećevala in kako so se razšle njune poti. Većkrat se je oglasil pri nas in vedno se je z obžalovanjem »opravićeval«, da je on ostal živ, France pa je moral umreti. Tudi Marijan Tršar, ki je bil Francetov prijatelj, nam je marsikaj povedal, še več pa je napisal, kar je dragoceno pričevanje o poznavanju bratove življenjske zgodbe in njega samega. Dobro ga je poznal, zato ga je cenil, občudoval je njegovo pokonćnost, trdnost v preprićanju, ki mu je ostal zvest do konca. Zato je vedno trdil, da France ni ravnal, kakor so mu svetovali drugi, storil je, kar je vedel, da mora storiti.

Ves ćas po vojni so »oblastniki« hoteli izbri-sati pesnika Balantića, njegove pesmi so bile prepovedane. Vsak poskus, da bi prišle na dan, je bil v kali zatrt. A pesmi so se ohranile in celo živele med mladimi, ki jih je prepovedana literatura še bolj mikala. Politićni begunci so bežali pred »osvoboditeljji« čez avstrijsko mejo na Koroško, da bi si ohranili golo življenje. Ni bilo vsem dano, da bi s Koroškega prišli v Argentino, kjer bi svobodni začeli novo življenje. Mnogo jih je moralo po ukazu Angležev nazaj v domovino, kjer jih je čakalo maščevalno obraćunavanje krutih zmagovalcev ... Z izseljenci čez Ocean se je rešila tudi Balantićeva poezija, njegove pesmi so tam izdali, jih ponatisnili v Celovcu (dr. Tine Debeljak, France Papež) in od tam so prihajale skrivaj tudi k nam v Slovenijo.

Med izseljenci v Argentini so bili v pretežni meri izobraženci, ki so in še ohranjajo slovensko kulturo v njeni prvobitnosti. Njihova prva skrb v novi domovini je bila, kako ohraniti jezik in vero in kako nadaljevati z izobraževanjem v tujem okolju z drugaćno kulturo. Angelca Klanšek, mlada ućiteljica, ki je prav tako z množico

JUNIJ, MESEC SPOMINA

drugih, doma na smrt obsojenih, prišla v Buenos Aires, je tam pomagala ustanavljati slovenske sobotne šole, da bi otroci slovenskih migrantov dobili osnove maternega jezika in slovenske omike. V San Justu, predmestju Buenos Airesa, kjer si je ustvarilo dom mnogo Slovencev, je predlagala, da bi šolo poimenovali po pesniku Balantiču. In to se je tudi zgodilo. Še danes je tam šola Franceta Balantiča, ki bo praznovala že 65-letnico svojega obstoja. Njeno poslanstvo je rodilo bogate sadove. Poleg velikega števila slovenskih sobotnih šol v različnih krajih po Argentini, od Slomškove, Prešernove, Jurčičeve in drugih, se v Balantičevi šoli krepijo v duhu slovenstva močne sile zdravega mladega rodu, ki vsako leto pljusne čez Ocean tudi k nam ob poletnih počitnicah, a ga mi skoraj ne zaznamo.

Ob praznovanju petdesetletnice Slovenskega doma v San Justu in šole Franceta Balantiča leta 2001 sva bili s sestro povabljeni na svečanost, ki smo se je z mojim možem tudi udeležili. Kdor se sreča s temi ljudmi pod Južnim križem, tega ne more nikoli pozabiti. Otroci, učenci Balantičeve šole, bilo jih okoli sto dvajset, in učiteljski zbor (sama mlada dekleta) z voditeljico šole Angelco Klanšek, ki danes stara 92 let še

vedno prihaja med otroke, da jih spremlja na slovenski poti, so pokazali, kaj je mogoče doseči z vrednotami »stare šole«, ki je dediščina, prinesena iz predvojne domovine.

Posebno poglavje v spominih na brata Franceta so obiski grahovskega pokopališča, kjer je pokopan med tridesetimi žrtvami boja s partizani. Kdaj smo obiskali grob prvič, se ne spominjam natančno. Vem le, da ga takrat ni bilo mogoče najti. Grahovsko pokopališče, samotno, pod gozdom, daleč od vasi, nad Cerkniškim jezerom je samo po sebi skrivnostno. V tistih časih pred petdeset in več leti je bilo zavito v tihoto preteklih dni in na njem s travo zarasla gomila brez rož je bila, kot je takrat morala biti, da so se uresničile prerok-

be pesnika, ki med drugimi mladimi žrtvami bratomorne vojne čaka na poslednjo sodbo ... Zdaj je tam plošča s Francetovimi verzi: »Joj, lep je molk s prstjo zasutih ust.«

Prišla sem do pokopališča v Grahovem in upam, da se s tem nisem preveč oddaljila od osnovne niti moje pripovedi. Mir, ki sem ga izbrala za svojo pot od otroštva do danes, je tista vrednota, brez katere človeštvo že od nekdaj uravnava svoje življenje, zato se vedno bolj oddaljuje od samega sebe in bližine drugega ne najde ...To je bridka izkušnja. Ne bi rada z njo zaključila svoje misli o preteklosti in sedanjosti.

Pred seboj imam pismo, napisano v Gorenji vasi 25. aprila 1984.

Pred izidom Temnega zaliva, pesnikove biografije, leta 1988 je avtorju Francetu Piberniku takratni urednik Cankarjeve založbe pesnik Tone Pavček zapisal:

Tako je končno izšla pesniška zbirka Franceta Balantiča Muževna steblika, skoraj štirideset let po koncu vojne. To je bil začetek in v nadaljevanju so izhajale njegove knjige, pesnika je oživljal, raziskoval njegovo življenje, njegovo pesniško pot profesor France Pibernik. Vrata našega doma so mu bila vedno odprta, zato je tudi vse, kar je nastalo pod njegovim pere-

som, avtentično, podprto s pričevanji vseh, ki so preživeli s Francetom Balantičem njegovo kratko življenje.

Brez ljudi, ki so živeli in se darovali za slovenstvo, pričevali zanj s svojimi deli in ustvarjali čisto kulturo, brezčasno, zazrto v duhovnost z resnično stvarnostjo večnega hrepenenja po miru in ljubezni, našemu zdaj in tukaj nekaj manjka. Zaznamovali so naš včeraj, s krvjo in begunstvom, z upanjem in zanikanjem pa stopajo v naš danes v globini noči in kljub zarezam skoznje vdira jasna.

Naj nas skrbi, naj se bojimo, ko se vedno bolj oddaljujemo moči zemlje, sebi in ljudem, naravnim danostim Božjega stvarstva, drevesom in kamnom? Kje je mir, po katerem hrepenimo? V gozdovih, na poljih, cestah, med do neba segajočimi stavbami iz betona in stekla?

»Kje je tisti čas?« S pesnikoma Francetom Balantičem in pesnikom Francetom Papežem, ki je našel svoj drugi dom v Argentini, se tudi jaz sprašujem. Vem pa, da sem tu – sredi drugega časa – v skrivnostni tišini odhajanja ...

Časnik.si

Besedilo je bilo prvič objavljeno v monografiji Prelomna leta, ki je leta 2016 izšla v založbi Društva Demos na Kamniškem.

Dr. Valentin Meršol - 80-letnik

Kdo slovenskih protikomunističnih beguncev,ki so šli meseca maja skozi Vetrinjsko taborišče, se z največjo hvaležnostjo ne spominja zdravnika dr. Tineta Meršola? Saj je z njegovim tedaj junaškim nastopom vezana rešitev tisočev slovenskih in tudi jugoslovanskih civilnih in vojaških oseb pred izročitvijo Titu in morda gotovi smrti. Kdo od teh beguncev ne bi hotel te dni stopiti k jubilanu in se mu še enkrat zahvaliti za njegovo posredovanje, stisniti gorko njegovo dobro dlan in mu čestitati k visoki starosti, pa mu želeti še leta in leta zdravja in srečnega življenja v krogu njegovi sinov in slovenskih Amerikancev sploh.

Dr. Meršol je gotovo ena najpopularnejših oseb med našo novo emigracijo, ki ga pozna od nastopa v Vetrinju in pozneje v Ameriki. Manj pa jim je poznana življenjska pot našega jubilanta, ki je zanimiva, burna in polna humanitarnega dela. Rojen v preprosti železničarski čuvajnici v Radovljici v družini devetih otrok, je po šolanju v Radovljici in Kranju vstopil leta 1905 s prvimi dijaki v tedaj ustanovljeni škofov zavod v Št. Vidu in ga končal l. 1913 s tistimi, ki so prvič v slovenski zgodovini polagali maturo v slovenskem jeziku! In vseh teh osem let je bil najboljši dijak Jegličevega zavoda. Kot takega ga je škof Jeglič popeljal z drugimi najboljšimi dijaki iz vseh razredov v Lurd, kjer je molil k Mariji predvsem za izbiro poklica. In odločil se je za medicino. Toda pot k doktorski diplomi je trajala dalj, kot je mislil: devet let! Zakaj? Kot graškega medicina ga je zajela prva svetovna vojna in moral je na fronto proti Rusom. Spomladi 1915 je bil že v Karpatih ujet. Pet let je bil v Rusiji, odkoder se je povrnil domov šele l. 1919. Ves ta čas se je udeleževal kot medicinec, sprva kot vojni ujetnik, nato pa kot jugoslovanski prostovoljec v Odesi ob Črnem morju, kjer se je vpisal znova na rusko medicinsko fakulteto. Jugoslovanske prostovoljce je nato peljala pot k severnemu Ledenemu morju v Murmansk, kjer naj bi se vključili k zaveznikom - Angležem, Amerikancem in Francozom kot zavezniška četa. Tam je preživel boljševiško revolucijo. L. 1919 so ga zavezniki poslali kot kurirja preko Londona, Pariza in Rima v Beograd. Častno odpuščen iz jugoslovanske armade je prišel

31. avgusta 1919. leta domov.

Treba je bilo dokončati medicino. Na univerzi v Gradcu, kjer je bil pred vojno, ga niso sprejeli, kot "izdajalca avstrijske vojske". Vpisal se je nato na zagrebško fakulteto in pozneje na fakulteto v Pragi, kjer je doktoriral l. 1922. Po študijah v petih jezikih, ki jih je vse obvladal: slovensko, nemško, rusko, hrvaško in češko! Seveda se je naučil tudi francosko in angleško v zavezniški vojski!

Kot zdravnik je nato služil po bolnišnicah v Celju in Ljubljani in v skrbnem Nišu, kjer je dobil kot prvi Jugoslovani in prvi Slovenec podporo ameriške Rockefellerjeve ustanove za izpopolnjevanje v Združenih državah. Tu se je po raznih bolnišnicah specializiral za bakteriološke probleme. Po vrnitvi je šel v makedonsko Skopje, kjer je bil tedaj njegov nekdanji profesor, ravnatelj in rektor Zavoda sv. Stanislava, škof dr. Gnidovec. Tam je bil vodja bakteriološkega, malaričnega in antirabičnega oddelka v Zavodu za tropske bolezni. Od tam je šel v Zagreb v zavod za kužne bolezni in obenem tudi predaval v Zdravstveni šoli. Šele preko teh jugoslovanskih postojank je prišel v Ljubljano, kjer je vse do konca vojne l. 1945 bil primarij v splošni bolnišnici.

V Ljubljani je razvil svojo veliko delavnost v stanovskih organizacijah. Bil je predsednik Slovenske zdravniške zbornice, predsednik Slovenskega zdravniškega društva, podpredsednik Zveze jugoslovanskih zdravnikov. Pisal je strokovne članke in vodil akcije za razširjenje slovenske medicinske fakultete na kateri bi ga čakalo mesto univerzitetnega profesorja za bakteriologijo. Toda mesto univerzitetne kariere, za katero je bil kakor rojen, so prišla begunska leta, kamor se je podal takoj maja meseca 1945 kot odločen protikomunist.

V Vetrinju, kamor se je zatekel s svojo družino, je po svojem ugledu in zanju postal slovenski vodja civilnega taborišča, posrednik med Slovenci in angleško vojaško komando. In tu je doživel trenutek, ko je doživel najvišji vzpon svojega dela za Slovence: po izpraznitvi vojaškega taborišča, ko so domobranci pod videzom v Italijo poslali partizanom v smrt, je prišlo povelje tudi za vrnitev civilnega taborišča. In tedaj je angleškega šefa tega taborišča

majorja Barreja - kot slovenski predstavnik - prosil, naj intervenira proti temu. Z njim je šel k majorju Johnsonu, šefu za "preseljene osebe", tistemu, ki je med revolucijo bil pri slovenskih partizanih. In čudno: ta se je pokazal dobrohotnega. Po polurnih telefonskih klicanjih sem in tja, je bil dosežen sklep, ki mu ga je Johnson izjavil: "Sklenili smo, da noben Jugoslovani ne bo vrnjen proti svoji volji". To je bilo 31. maja.

4. junija pa je prišel v taborišče feldmaršal Alexander, poveljnik vse zavezniške vojske v Sredozemskem bazenu in dal poklicati dr. Meršola, s katerim bi hotel govoriti. In tedaj mu je Meršol iz oči v oči povedal o usodi vrnjenih domobrancev, ki se niso nikdar borili proti zaveznikom, nasprotno, reševali so njihove pilote, pa so bili poslani v mučenje in smrt. "Pustite nas v Vetrinju in ne pošiljajte nas nazaj v Jugoslavijo v mučenje in smrt". In nato je najvišji poveljnik odločil: "Bodite prepričani, da bom Vam in Vašim ljudem pomagal." In prihodnje jutro je že izdal ukaz, da nihče od jugoslovanskih civilnih kakor tudi vojaških oseb ne bo več proti svoji volji vrnjen nazaj in naj ostanejo v Vetrinju.

S tem odlokom, ki se ne nanaša samo na Slovence, temveč tudi na vse Hrvate in Srbe, ki se nahajajo v maršalovem območju - torej tudi četniki v italijanskih taboriščih - je bilo rešenih več tisoč jugoslovanskih življenj! Zato se ni čuditi, da so ob 20-letnici ameriški Slovenci priredili majorju Barreju in našemu dr. Meršolu veličasten zavalen sprejem na spominski prireditvi v Združenih državah. Zaslužil je.

Dr. Meršol se zaveda vseh rešitvenih posledic te Alexandrove odločitve, in je na to intervencijo ponosen, kakor jo je do podrobnosti opisal - kot zgodovinski dokument zgodovinskega dogodka - v Zborniku Svobodne Slovenije za leto 1951 (str. 50-57). Zaveda se pa tudi dobro, da ni vse samo njegov izključni uspeh. Sam je napisal: "Kakor moram naknadno sklepati, je prišel maršal Alexander s posebnim namenom, da bi govoril z menoj kot zastopnikom slovenskih beguncev. Moral je biti že prej precej obveščen o nas in o naših težavah". To je on sam v poročilu podčrtal (str. 55). Menim, da ne bo daleč od resnice trditev tega, kar poroča nekje srbski socialist dr. Topalović, da sta pomladi l. 1945 bila

s Krekom na sedežu zavezniških vojnih operacij v Caserti in tri ure razlagala pomočniku maršala Alexandra, kakšni bodo ti vojaki, ki bi utegnili pribežati čez mejo; posebej za čas začetka vračanj pa piše, da sta z dr. Krekom v Rimu "storila vse, kar sta mogla ... pri vseh vojakih in civilnih oblasteh, da se preprečijo te grozote".

Topalović pa nato potrjuje prav to, kar Meršol: "Ko so se potrdile vesti o masovnih pokolih, je nastopila velika sprememba pri britanski Vrhovni komandi. Namah je prenehalo vračanje jugoslovanskih emigrantov ... tudi tistih, ki so se borili proti Titu ... Rešila jih je usoda slovenskih domobrancev." (Pokret narodnega otpora u Jugoslvaiji, 184). Kakor je videti iz poročila dr. Meršola, je prav on bil tisti, ki je s svojo besedo maršalu Alexandru potrdil resničnost prejšnjih informacij in z njo dosegel zgodovinsko pomembnost "hipne spremembe britanskega postopanja". Kot tak si je pridobil dosmrtno hvaležnost vseh slovenskih in jugoslovanskih beguncev.

Odslej je dr. Meršol v Združenih državah, kamor je prišel s svojo, zdaj pokojno, gospo Milko iz družine ravnatelja Tominška, znanega slovenskega turista in s svojimi tremi sinovi, ki so vsi dosegli univ. poklic (zdravnika, inženir). Turistika je tudi njemu kot vsej družini tudi sedaj v krvi. V spremstvu sina, ki deluje znanstveno na ameriškem Zapadu, je prišel v stik z indijanskimi plemeni, med katerimi ima mnogo prijateljev. Ti so mu v gorovju Whitney (Bela gora) posvetili posebej poseben kraj ob jezeru z imenom "Tinetov kotiček". Tako se jubilant uveljavlja v ZDA tudi kot zdravnik, alpinist in lingvist. Odveč bi bilo povedati še to, da je še dolga leta pisal redno v Ameriško domovino zdravniška navodila.

Vsekakor: dr. Valentin Meršol je gotovo med vso našo emigracijo eden najbolj zaslužnih mož, najbolj popularen in priljubljen pri vseh, ki ga osebno poznajo in pri vseh, ki so bili deležni srečnih posledic njegovega zgodovinskega nastopa.

In še nekaj je dr. Meršol: vse življenje hvaležen Zavodar, ki se s ponosom podpisuje "jegličevac". Ob osemdesetletnici: Bog Te živi! Tine!

Tine

Svobodna Slovenija, 7. 3. 1974

MENDOZA | Poslovilni koncert in 70-letnica pevskega zbora

V prihodnjih dneh bo naš Slovenski pevski zbor potoval na gostovanje v Slovenijo in Koroško. V soboto, 2. junija, so nam pevci nudili v Slovenskem domu »Poslovilni koncert«.

Nastop je bil posvečen tudi 70. letnici rojstva zbora v Mendozi. Nastal je na Sveti večer leta 1948, s petjem božičnih pesmi. Danes je zbor v Mendozi priznan kot prva in najstarejša pevska skupina, ki neprekinjeno prepeva večglasno in se prenavlja z mladimi pevci, s potomci ustanoviteljev, naših staršev in prednikov.

V skupnosti in na koncertu nas je bilo navzočih kar nekaj rojakov, ki smo obujali spomine prvih korakov takratne skupnosti. V blisku smo preleteli 70 let življenja, spoznali razvoj ki z optimizmom sprejema dinamiko časa in vrednoti vztrajnost in trud dolgega obdobja.

Spominjamo se prvih skrbi, domotožja, organizacijo skupnosti, skrbi za vzgojo mladine, za skupno versko življenje, vse prepojeno z ljubeznijo do domovine in zaupanjem v božjo previdnost. Danes spremljamo pevce, večina so potomci prvih beguncev. Poslavljamo se od njih pred potovanjem v Slovenijo z željo, da veseli prikažejo kako gojimo narodne vrednote, slovensko in argentinsko pesem v Mendozi.

Mag. Diego Bosquet vodi pevski zbor z izrednim navdušenjem za slovenstvo in našo pesem, pri vokalizaciji mu pomaga Mariana Ruiz Díaz. Pevovodja nam je razložil smisel obeh delov pevskega nastopa, ki sta tudi predvidena za gostovanje. Prvi del je

posvečen slovenski pesmi in na željo prejeta iz Slovenije, vključuje pesmi izseljenskih glasbenikov. Živeli in delali so v Argentini, njihova dela niso poznana v domovini in bolj malo v Argentini.

Pripravljeni program je bil sledeči:

SLOVENSKA PESEM: Besedilo Jakob Razlag, glasba Benjamin Ipavec; POJDAM V RUTE: koroška narodna, glasba Luka Kramolc, solo je pela Anica Grintal; ROŽ, PODJUNA, ZILA: besedilo Janko Mikula, glasba Pavle Kernjak; SE DAVNO MRAČI: narodna, glasba Julij Savelli, solo je zapela Magdalena Grintal Camplone; NAGELJ SLOVENSKI: besedilo č. g. Cirila Turka, slovenskega dušnega pastirja v Nemčiji. Arh. Jure Vombergar je narisal slovenski nagelj, ki je g. Turku ugajal in ga je zamislil kot simbol Slovencev v zamejstvu in begunstvu. Napisal je poezijo in Alojzij Geržinič jo je uglasbil za mešani zbor. Sledila je DOMOTOŽJE: na-

rodna, besedilo je spremenil z mislijo na novo domovino in harmoniziral Drago Šijanec. In še zadnja SLOVENIJA V SVETU: vsem priljubljena in navduševalna pesem Marka Kremžarja, uglasbil jo je Jože Osana.

Drugi del je bil posvečen argentinski glasbi. Prikazali so nam vse pokrajine, od juga proti severu. Začeli so s Patagonijo: MOYI TUN PAPI INCHE, pesem mapuchejev, to so staroselci argentinskega juga, besedilo in glasba Mariano Avilés, priredba Rodrigo Dalziel, kitara David Bajda. Pampa: EL DÍA QUE ME QUIERAS: tango, besedilo Alfredo Lepera, glasba Carlos Gardel, priredba Carlos Tabbush. Solo je pel Tine Šmon., spremljav na klavirju Juan Antonio Sanchez Mendoza. Zelo sproščeno in veselo so jo zapeli. Litoral ali Mesopotamia: AGUA Y SOL DEL PARANÁ: besedilo Miguel Brascó, glasba Ariel Ramirez, preiredba María del Carmen Aguilar. Cuyo : CUECA DE LA VIÑA NUEVA: besedilo in glasba Félix Palorma, priredba Jorge Chanal; Centro: LA VIEJA: besedilo Oscar Vallés, glasba Julian in Benicio Díaz, priredba Claudio Severino. Chaco: ANTIGUO DUEÑO DE LAS FLECHAS: besedilo Félix Luna, glasba Ariel Ramirez, priredba Vivian Tabbush. Severozahod: DEL PRADO VENGO: priredba Vivian Tabbush. Večino argentinskih pesmi je spremljal na kitari David Bajda, pri nekaterih tudi »uña« ali povezan šop kozličevih parkljev. Pri tej zadnji je Sebastián Bajda spremljal charango ter klavir Juan Antonio Sanchez. Po navdušenem ploskanju sta se kulturna referenta Društva Slovencev v Mendozi Fric Šmon in Davorin Hirschegger, v slovenščini in španščini, zahvalila pevovodju in pevcem za poučljiv in uspešen pevski večer ter želela zboru srečno potovanje ter uspeh na nastopih pri rojaki in v domovini.

Zbor je še dodal CUECA CUYANA – SOY PUNTANO: priredba č.g. Janeza Ogrina, župnika v Quines v San Luisu. Zbor je obletnico proslavil z zbranim in preciznim petjem. Skrbne vaje z mislijo na potovanju so bile razvidne. Navdušeni in prepričani bodočega uspeha na gostovanju pri rojaki smo ponovno ploskali in tako poslovili naše pevce. Pozno v noč smo pri pogrnjenih mizah kramljali, pokušali dobre empanade in napili pevcem z mendoško kapljico!

Božidar Bajuk

MATJAŽ RoterKaplan Njegove Svetosti

Papež Frančišek je na predlog Državnega tajništva v Vatikanu dr. Matjažu Roterju, duhovniku celjske škofije, ki v tem času opravlja službo tajnika Apostolske nunciature v Kolumbiji, podelil častni naziv papeškega kaplana – monsinjor.

Imenovanje mu je v torek, 5. junija, na slovesnosti na nunciatu v Bogoti, v navzočnosti nekaterih odličnih gostov in sodelavcev papeškega diplomatskega predstavništva, podelil apostolski nuncij v Kolumbiji, msgr. Ettore Balestrero.

Kaj pomeni monsinjor?

Kaplan Njegove Svetosti oz. skrajšano Monsignor ali Monsinor, je častni naziv duhovnikov, ki izhaja iz francoske besede »mon seigneur - moj gospod«. Reformo cerkvenih častnih nazivov za duhovnike je opravil papež Pavel VI. leta 1968, ki jih je zmanjšal na tri: monsinjor, prelat in apostolski protonotar. Nekatera pravila je spremenil tudi papež Frančišek konec leta 2013: po novem se podeljuje le se častni naziv »kaplan njegove svetosti« ali »monsinjor«, za duhovnike starejše od 65 let. Za uslužbenca rimske kurije in diplomate Svetega sedeža omenjeno pravilo ne velja, saj je omenjen naziv povezan z zaupanimi nalogami oz. službo, ki jo nekdo opravlja.

K.H. Družina

SREČANJE V SLOMŠKOVEM DOMU

V soboto, 2. junija, nas je v Slomškovem domu obiskal Gustavo Segré, po poklicu poslovni administrator (adm de empresas) in računovodja (contador), še bolj pa poznan po svojih radijskih poročilih o političnem dogajanju v Braziliji, kjer trenutno živi. Pogosto pride v Argentino, na obisk k družini in prijateljem.

Naslov srečanja je bil "Nosotros somos y hacemos nuestro (propio) futuro". Conferencia sobre como mejorar la productividad de cara al futuro. La única forma de no preocuparnos por nuestro futuro es ayudando a construir un futuro mejor ... comenzando hoy mismo.

»Smo in ustvarjamo svojo (lastno) prihodnost«. Govoril je o tem, kako izboljšati produktivnost v prihodnosti. Pomagati moramo, da si zgradimo boljšo prihodnost ... od danes naprej. Predaval je o bodočnosti, kako naj se vsak od nas trudi, da ima "srečo" v življenju.

Da bomo v današnjem svetu, ki se tako hitro spreminja, uspešni, moramo biti družajni, boljši in bolj produktivni.

Srečanja se je udeležilo veliko mladih,

tudi iz drugih okrajev. Bili smo zelo navdušeni in ga pozorno poslušali. Po predavanju smo pa v gostinskih prostorih imeli okusno večerjo.

Upamo, da se bo tako srečanje še kdaj ponovilo, ker smo vsi zelo uživali in upamo, da ga bomo znali izkoristiti.

Odboru Slomškovega doma smo hvaležni, da je ta večer pripravil za nas mlade.

Mladina Slomškovega doma ŠB NS

MLADCI IN MLADENKE POROČAJO

V soboto, 26. maja, smo se Mladci in Mladenke iz vseh domov zbrali v Slomškovem domu. Srečanje je začelo takoj po koncu pouka. Zbrali smo se na dvorišču, skupaj molili in za kosilo dobili okusne patys, ki so jih pripravili voditelji.

Po kosilu je začel pogovor, ki je vodil g. Pavel Erjavec. Najprej so se pogovarjali in se spravevali "kdo sem jaz?", "kako me drugi vidijo?" ali "koliko poznam bližnjega?" Po tem je vsak vzel list in pero ter v 10 vrsticah napisal svoje lastnosti. Naslednja naloga je pa bila te stavke prebrati osebi, ki je še niso poznali. Tako so se

mladci razdelili po parku. Končana ta točka, je vsak otrok spravljal svoj papir, se združil z novo osebo in klepetali so o svojih lastnosti na bolj prosti način.

Sledil je kratek odmor in malica. Mladci so se pomešali ter igrali nogomet, odbojko in med dvema ognjema.

Zadnji trenutek tega srečanja smo preživeli pred Najsvetejšim, molili smo in dobili blagoslov. Mladci so lepo zapeli in tako končali srečanje.

Matija Belec

KOLEDAR

16. junija ob 15:00

Redni pouk SSTRMB

Slovenska hiša

16. junija ob 19:30

Praznovanje dneva državnosti in poslovilni večer RAST XLVII

20. junija

MTO – mladinski turnir v odbojki

24. junija ob 08:00

Spominska proslava

v Našem domu San Justo

24. junija ob 09:00

Spominska proslava

v Slomškovem domu

24. junija ob 09:00

Spominska proslava v San Martinu

Slovenski dom San Martin

30. junija ob 15:00

Redni pouk SSTRMB

Slovenska hiša

1. julija

Koline v Slovenski vasi

OSEBNE NOVICE

POROKA

V petek, 25.maja, sta se v cerkvi Parroquia Nuestra Señora del Carmen v Villa Bosch, poročila **Lucijana Dimnik** in inž. **Leandro Tripodi**. Čestitamo novoporočencema!

Antonio Podržaj e Hijos S.R.L.

Diagonal 160 Nº 5776

Villa Loma Hermosa (1657)

Buenos Aires, Argentina

Tel / Fax: 54 (11) 4769-0581 / 1653

antonio@podrzaj.com.ar

www.podrzaj.com.ar

SREČANJE MLADIH V ROSARIU

»S teboj prenavljamo zgodovino«

Na vikend od petka, 25. do nedelje, 27. maja, je potekalo v Rosariu II. Nacionalno srečanje mladih. Zbralo se nas je okoli 18.000 mladih, Slovencev nas je bilo 11. V teh treh dneh smo delili delovne in regionalne bloke, pogovore, trenutke češčenja, kulturne trenutke, svete maše in veliko trenutkov več.

Vsak dan smo imeli zjutraj in popoldan delavnice, kjer smo se pogovarjali o temi, ki jo je vsak izbral (poslanstvo, protagonizem mladih v družbeno-politični zavezanosti, življenjski projekt, mladi in vrednost lastnega življenja, itd), proti večeru smo se pa vsi mladi skupaj zbrali.

Prva množična dejavnost v petek je bilo "romanje za domovino" (peregrinación por la patria), hodili smo 4 kilometre, od znane mestnega spomenika zastavi do hipodroma, kjer je bil pripravljen glavni oder. Ko smo skupaj hodili v procesiji smo mladi izražali zavezo k življenju, v ta namen smo molili in peli. Sosedo so se nam pridružili in nas spodbujali.

Ko smo prišli do hipodroma so nas sprejeli organizatorji I. Nacionalnega srečanja mladih (1985) in skupaj smo zapeli himno tistega srečanja »Un nuevo sol se levanta...«. Na otvoritveni maši nas je škof povabil, naj se zavezemo k izgradnji bolj bratske in pravične domovine.

V soboto zjutraj smo se po delavnicah pogovarjali o temi, ki je vsak izbral (jaz sem izbrala "poslanstvo"), trije pričevalci so nam pa pripovedovali o svojih življenjskih poteh. Popoldne smo se v hipodromu pridružili različnim pogovorom v sklopu »transfor-

macije realnosti«. Za tem smo imeli češčenje, največje presenečenje smo pa doživeli, ko smo videli papeža Frančiška, ki je iz Rima in na prošnjo njegovih bratov škofov poslal sporočilo nam mladim, v katerem nas je spodbujal k prenovi zgodovine skupaj z Jezusom: brez strahu, »prisotni, v občestvu, s poslanstvom". »Ne bodite samo pena«, nas je opozoril. Argentinski papež se je osredotočil na tri besede za svoj razmislek: prisotnost - občestvo - poslanstvo.

To so nekatere od papeževih misli, ki so mi bile najbolj všeč:

Vabim vas, da ste protagonisti. Ne držite se ob strani, povejte, kaj mislite, ne bodite izbirčni. Mladi imate moč zanimanja, nekonformizma. Delajte nered (hagan lío), ne pustite, da drugi pišejo zgodovino, oblecite Kristusovo srajco in igrajte za svoje ideale. Pojdite z njim in ozdravite rane bratom.

Vsak od nas lahko prenovi potek zgodovine: »Prenovila jo je šestnajstletna deklica, ki je v Nazaretu rekla DA! Prav tako lahko tudi vi! »

On je s teboj, čeprav se morda v nekatere

rih trenutkih počutiš kot učenca z Emavs, preden sta se srečala z vstelim Jezusom: žalostna, razočarana, padajoča, brez upanja, da se bodo stvari spremenile. Mimogrede zdi se ti, da ne moreš več, da so negativne misli močnejše od vseh pozitivnih, da ne vidiš luči na koncu poti. A ko spoznaš Jezusa najdeš milost, dobri Samaritanec se približa da ti pomaga, to je Jezus. Vse se prenavlja, prenovite se in lahko z Jezusom prenovite zgodovino.

Kristus je dobri Samaritanec, ki se približa revnim, ki ga potrebujejo. Dober Samaritanec si tudi ti, ko se, kakor Kristus, približaš bližnjemu in v njem odkriješ Njegov obraz. To je pot ljubezni in milosti. Jezus nas najde, nas ozdravi in nas pošilja, da ozdravimo še druge.

Dovoljeno nam je gledati bližnjega od zgoraj navzdol le tako, da se sklonimo navzdol in mu pomagamo vstati, v nasprotnem primeru nikoli ne smemo drugih gledati od zgoraj. A da hodimo po tej poti, da pomagamo drugim vstati, potrebujemo osebna srečanja z Jezusom, trenutke molitve, češčenja in predvsem poslušanja Božje besede.

Sobotni dan smo zaključili z velikim kataloškim praznovanjem, ki so ga popestrile folklorne skupine in pevci, ki so na treh odrih plesali in peli.

Nedelja zjutraj se je začela z zadnjimi delavnicami, ki so potekale na različnih prizoriščih. Po teh dejavnostih so se skupine vrnile v hipodrom za zaključno sveto mašo, ki jo je vodil kardinal Mario Aurelio Poli.

In tako je končalo II. Nacionalno srečanje mladih. Bilo je edinstveno doživetje, v katerem je tisoče in tisoče mladih odkrilo ali obnovilo veselje slediti Kristusu.

Milena Zupanc

TOČA IN NEURJE V SLOVENIJI

Hudo neurje z debelo točo se je v petek, 8. junija, okoli 16. ure zneslo nad okolico Črnomlja in Novega mesta in povzročilo veliko škode. Okoli 15 minut je razbijalo stekla in lomilo strešnike. Veter je odkrival strehe in podiral drevesa, meteorna voda je zalivala objekte. Toča, debela kot jabolko, je najbolj prizadela občino Črnomelj.

Po podatkih Arsa (Agencija Republike Slovenije za okolje) se je okoli 16. ure v okolici Črnomlja razvila prva močnejša nevihtna celica, ki je nadaljevala svojo pot proti Novemu mestu. Pozneje so močnejše nevihte s točo in nalivi nastale tudi na širšem območju Kozjanskega, Celja in Posavja. Nevihte

so nastale tudi na Primorskem in Notranjskem. Ozračje nad jugovzhodno Slovenijo se je po prehodu te celice prehodno umirilo, močnejše nevihte pa so še vedno predvsem vzhodno od Celja.

Zvečer so nevihte zajele vzhodno Slovenijo od Posavja, prek Kozjanskega in Podravja do Prlekije. Na območju vzhodne Slovenije in severne Hrvaške so v nevihtnem valu našteali več kot 28 tisoč udarov strel.

Po neurju so takoj pričela dela odstranjevanje posledic in ocenjevanja škode, ki naj bi po prvih ocenah dosegla tri milijone evrov. Mnogi so se znašli v stiski. Sredstva za tiste, ki jih je ujma pahnila na rob, je začela

zbirati tudi Slovenska Karitas.

Gasilci so nemudoma pričeli z delom, za silo so hitro pokrili približno 800 streh, konec tedna jim je priskočilo na pomoč tudi mnogo kolegov iz ostalih društev in s Hrvaške.

V soboto, 9. junija, je premier Miro Cerar, ki opravlja tekoče posle, na obisku v Črnomlju obljubil, da bo vlada v najkrajšem mogočem času zagotovila pomoč lokalnim skupnostim, občina škodo ocenjuje na tri milijone evrov.

V prizadete kraje se je pripeljalo še tisoč gasilcev, ki z roko v roki z domačini, ki so jim na pomoč priskočili tudi prijatelji in sorodniki, odpravljajo posledice ujme in prekrivajo razbite strehe.

Viri: MMC RTV SLO, STA, Radio Ognjišče

OBVESTILO

Naročnikom tiskane Svobodne Slovenije sporočamo, da znaša naročnina za leto 2018 \$ 1.600.- Dodatni stroški za pošiljanje po pošti pa \$ 1.400.- Poravnate jo lahko pri odbornikih ZS, ali z nakazilom na naslednji račun:

Banco Santander Río
Cta Cte en Pesos 052 - 000110732
CBU 0720052620000001107322
Alias: Bled.Triglav.Zmaj
CUIT: 30-53331351-1
Titular: Asociación Civil Eslovenia Unida

RAST XLVII

Sobota 16. junija 2018
ob 19:30 uri

Poslovilni večer

PRED ODHODOM V SLOVENIJO

v Slovenski hiši

PRAZNOVANJE DNEVA DRŽAVNOSTI

Zedinjena Slovenija